

**Η ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ
ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΛΕΜΕΣΟΥ
ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ**

ΠΤΥΧΙΑΚΗ 2004

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ :
ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ
ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΚΑΛΛΕΡΓΗ ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ
ΜΟΔΕΣΤΟΥ ΑΛΕΞΙΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελ.
ΕΙΣΑΓΩΓΗ - ΠΛΑΝΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	7
ΜΕΡΟΣ Α΄	
ΘΕΜΑΤΑ ΔΟΜΗΣ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΣΤΗ ΚΥΠΡΟ	10
ΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΚΥΠΡΟ	11
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ	
Η ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ Τ.Α. ΣΤΗ ΚΥΠΡΟ	13
I. ΤΑ ΟΡΓΑΝΑ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟ- ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	15
• Δήμαρχος	15
• Δημοτικό Συμβούλιο	15
• Διαχειριστική Επιτροπή	16
• Συμβούλια Βελτιώσεως	17
• Κοινοτικές Αρχές	18
II. ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ Τ.Α.	19

III. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ - ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ	22
---	-----------

IV. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ - ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ	25
--	-----------

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

I. ΤΟΜΕΙΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΤΗΣ Τ.Α. ΣΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	28
--	-----------

Τοπική Αυτοδιοίκηση	28
----------------------------------	-----------

Τομείς παρέμβασης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης	29
---	----

1. Γράμματα-Διάλεκτος	29
-----------------------------	----

2. Θέατρο	31
-----------------	----

3. Μουσική	32
------------------	----

4. Κινηματογράφος	32
-------------------------	----

5. Εικαστικές Τέχνες	34
----------------------------	----

Άλλοι Φορείς	35
---------------------------	-----------

1. Δημόσιοι	35
-------------------	----

• Τμήμα Κυπριακής Χειροτεχνίας	36
--------------------------------------	----

• Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού	37
--	----

• Οργανισμός Νεολαίας Κύπρου	38
------------------------------------	----

• Τμήμα Αρχαιοτήτων	39
---------------------------	----

• Θεατρικός Οργανισμός Κύπρου	40
-------------------------------------	----

II. ΜΕΤΡΑ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	42
---	-----------

III. Η ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΗΣ Τ.Α. ΣΤΑ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΗΣ Ε.Ε.	46
---	-----------

ΜΕΡΟΣ Β΄

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΚΑΙ ΔΡΑ- ΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΛΕΜΕΣΟΥ	48
---	-----------

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

I. ΟΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ Η ΕΜΠΛΟΚΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΛΕΜΕΣΟΥ	49
--	-----------

1. Ανθεστήρια	49
2. Γιορτή του Κρασιού	50
3. Κατακλυσμός	52
4. Καρναβάλι	53
5. Τα Κύπρια	55
6. Ευρωπαϊκό Φεστιβάλ Λεμεσού	56
7. 1 ^η Απριλίου	57
8. Λεμέσια	57

9. Διεθνής Ημέρα Μουσείων	58
10. Διεθνής Ημέρα Μουσικής	58
11. Shakespearean Νύχτες	58

II. ΟΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΛΕΜΕΣΟΥ

• Αρχαιολογικό Μουσείο Λεμεσού	60
• Μουσείο Λαϊκής Τέχνης	61
• Δημοτική Βιβλιοθήκη	62
• Δημοτική Πινακοθήκη	62
• Κούριο Θέατρο	63
• Ριάλτο Θέατρο	64
• Παττίχειο Δημοτικό Θέατρο	64
• Δημοτικό Ωδείο	65
• Στάδιο Γ.Σ.Ο.	66
• Τσίρειο Στάδιο	66
• Κηποθέατρο	66

ΜΕΡΟΣ Γ΄

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΑ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΑ ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΛΕΜΕΣΟΥ	67
--	-----------

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ**ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ****ΛΕΜΕΣΟΥ 68****ΕΙΣΑΓΩΓΗ 68****I. ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΑ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΑ ΠΟΛΙ-****ΤΙΣΤΙΚΑ ΕΡΓΑ 69****1. Δημόσιος Κήπος 69****2. Ακτή Ολυμπίων 70****3. Στάδιο Γ.Σ.Ο. 71****II. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑ-****ΚΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ 72****1. Κυπριακό Μουσείο Θεάτρου 72****2. Πλατεία Ολυμπίων 73****3. Κλειστή Αθλητική Αίθουσα 73****4. Στέγη Νεολαίας 74****5. Πανεπιστήμιο του Πολίτη 75****ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ****ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ 76**

ΤΕΛΙΚΟ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ 81

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ 83

ΕΙΣΑΓΩΓΗ - ΠΛΑΝΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η μελέτη αυτή επικεντρώνεται στην πολιτιστική ανάπτυξη του Δήμου Λεμεσού, και εξετάζει το ρόλο που ασκεί η Τοπική Αυτοδιοίκηση με τις κατέχουσες αρμοδιότητές της, ως εμπλεκόμενος φορέας στην πολιτιστική ανάπτυξη της πόλης.

Πρωταρχικός σκοπός της μελέτης μας είναι να προβάσουμε τη πολιτιστική δράση που λαμβάνει χώρα στη πόλη Λεμεσού ως επίσης τη πολιτιστική ανάπτυξη που παρουσιάζει η πόλη αυτή. Παρατηρώντας τη δράση του Δήμου Λεμεσού στην προσπάθειά του να προβάλλει, το πολιτισμό, την κουλτούρα και τη παράδοση, με τις πολιτιστικές εκδηλώσεις και τα οποιαδήποτε άλλα μέσα προβολής που διαθέτει, διαπιστώσαμε ότι σ' αυτές του τις προσπάθειες, συσσωρεύονται κάθε φορά αρκετά προβλήματα και αρκετές αδυναμίες ώστε η ανάγκη για επίλυση των εμποδίων που προκύπτουν να καθίσταται επιτακτική.

Αποφασίσαμε να ακολουθήσουμε τη μέθοδο

για ανάλυση της έρευνάς μας, από το γενικό στο ειδικό μέρος διότι έτσι ο αναγνώστης διαμορφώνει μια ορθή εικόνα για την έρευνα. Η μελέτη μας χωρίζεται σε τρία (3) μέρη :

Το πρώτο μέρος εστιάζεται σε θέματα δομής και οργάνωσης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην Κύπρο.

Το δεύτερο μέρος εστιάζεται κυρίως στις πολιτιστικές υποδομές και δραστηριότητες του Δήμου Λεμεσού.

Το τρίτο μέρος αναφέρεται στην πολιτιστική ανάπτυξη και τα μελλοντικά πολιτιστικά έργα του Δήμου Λεμεσού.

Σε συνάρτηση με τα παραπάνω το κάθε μέρος χωρίζεται σε επί μέρους κεφάλαια τα οποία αναδεικνύουν τα μέρη.

Πιο αναλυτικά τα κεφάλαια :

Κεφάλαιο 1^ο :

Στο Κεφάλαιο αυτό κάνουμε μια αναφορά σχετικά με την σημερινή κατάσταση της Τ.Σ. στην Κύπρο.

Κεφάλαιο 2^ο :

Στο Κεφάλαιο αυτό αναφέρουμε τους φορείς της Κυπριακής πολιτιστικής διοίκησης.

Κεφάλαιο 3^ο :

Στο Κεφάλαιο αυτό δίνουμε την εικόνα που επικρατεί ως τώρα στη Λεμεσό σχετικά με τις πολιτιστικές δραστηριότητες που έχει αναλάβει και την εμπλοκή του Δήμου.

Κεφάλαιο 4^ο :

Στο Κεφάλαιο αυτό κάνουμε μια περιγραφή της πολιτιστικής ανάπτυξης και τα μελλοντικά πολιτιστικά έργα του Δήμου Λεμεσού.

Κεφάλαιο 5^ο :

Στο πέμπτο και τελευταίο Κεφάλαιο αναφέρουμε τα δικά μας συμπεράσματα για τον πολιτιστικό τομέα και ταυτόχρονα κάνουμε κάποιες προτάσεις, πιστεύοντας πως αν κάποιες απ' αυτές εφαρμοστούν θα συμβάλουν στην βελτίωση του πολιτιστικού τομέα της επαρχίας με ένα πιο αποδοτικό τρόπο απέναντι στους δημότες.

ΜΕΡΟΣ Α΄

**ΘΕΜΑΤΑ ΔΟΜΗΣ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ
ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ**

ΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ ΤΗ ΚΥΠΡΟ

Νησί, το οποίο βρίσκεται στη Βορειοανατολική γωνιά της Μεσογείου, μικρό σε μέγεθος, αλλά το τρίτο μεγαλύτερο σε έκταση νησί της Μεσογείου, μετά τη Σικελία και τη Σαρδηνία - κατέχει μια μακροχρόνια ιστορία 9000 χρόνων και σημαντικό πολιτισμό ταυτόχρονα.

Επειδή κατέχει μια θέση κοντά σε χώρες με πανάρχαιο πολιτισμό και το βασικότερο είναι τόπος με σημαντική στρατηγική θέση, καθιστούσε ανέκαθεν το πόθο για απόκτησή του, πολλών λαών.

Από τη μια η στρατηγική θέση της και απ' την άλλη, ο φυσικός της πλούτος, έγιναν αιτία ώστε η Κύπρος να αποτελέσει έρμαιο πολλών κατακτητών όπως ήταν : οι Πέρσες, Ασσύριοι, Ενετοί, Άγγλοι, Φράγκοι, Άραβες, Σταυροφόροι, Πτολεμαίοι, Φοίνικες, Ρωμαίοι και Τούρκοι.

Υπάρχουν πολλά και αξιόλογα μνημεία της κυπριακής γης, δυστυχώς όμως μετά την εισβολή του 1974 των Τούρκων, και τη κατάληψη του Βόρειου τμήματος της Κύπρου, βεβηλώθηκαν

αρκετά μνημεία, καταπατήθηκαν ιεροί, χριστιανικοί χώροι. Διατέθηκαν με αμοιβή στο εξωτερικό σκεύη, εικόνες, έργα τέχνης ανεκτίμητης αξίας. Η Κυπριακή πολιτιστική κληρονομιά, πλήγηκε ανεπανόρθωτα.

Σήμερα, η Κύπρος αγωνίζεται να διασώσει τη πολιτιστική της φυσιογνωμία, όση είναι δυνατόν να διασωθεί, την οποία μέχρι το 1974 είχαν σεβαστεί οι αιώνες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

Η ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ Τ.Α. ΣΤΗ ΚΥΠΡΟ

Μετά τη λήξη της Αγγλικής κατοχής το σύστημα που είχαν εγκαθιδρύσει οι Άγγλοι ισχύει μέχρι σήμερα με κάποιες τροποποιήσεις.

Η Κύπρος τώρα διαιρείται σε έξι επαρχίες Λευκωσίας, Λεμεσού, Πάφου, Λάρνακας, Κερύνειας και Αμμοχώστου από τις οποίες οι δύο τελευταίες είναι κατεχόμενες από τον Ιούλιο του 1974 όταν έγινε η τούρκικη εισβολή.

Συνολικά στις έξι επαρχίες υπάρχουν 33 δήμοι και 356 κοινότητες. Πιο συγκεκριμένα στην επαρχία Λευκωσίας υπάρχουν 8 Δήμοι και 97 κοινότητες, στην επαρχία Λεμεσού υπάρχουν 6 Δήμοι και 107 κοινότητες, στην επαρχία Πάφου υπάρχουν 4 Δήμοι και 98 κοινότητες, στην επαρχία Λάρνακας υπάρχουν 4 Δήμοι και 48 κοινότητες, στην ελεύθερη περιοχή Αμμόχωστου 2 Δήμοι και 6 κοινότητες και τέλος στις

κατεχόμενες επαρχίες Κερύνειας και Αμμοχώστου υπάρχουν 9 κατεχόμενοι Δήμοι που έχουν γραφεία στις ελεύθερες περιοχές αλλά δεν μπορούν να ασκήσουν ουσιαστικά τις αρμοδιότητες τους.

I. ΤΑ ΟΡΓΑΝΑ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟ-ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

• Δήμαρχος

Ο Δήμαρχος είναι βασικό όργανο της Εκτελεστικής Αρχής του δήμου. Ορίζεται από το λαό και η θητεία του είναι πενταετής. Εκπροσωπεί το δήμο ενώπιον των δικαστηρίων και άλλης αρχής της Δημοκρατίας. Δίνει εντολή εισπράξεως των δημοτικών εσόδων και εκδίδει δημοτικά εντάλματα εις βάρος των προϋπολογισμών.

Ετοιμάζει την ημερήσια διάταξη των συνεδριάσεων του συμβουλίου και συγκαλεί τα μέλη σε συνεδριάσεις.

Προεδρεύει στις συνεδριάσεις του συμβουλίου, στη διαχειριστική επιτροπή ή σε άλλες επιτροπές του Δ.Σ., των οποίων αποτελεί μέλος και εκτελεί τις αποφάσεις του δημοτικού συμβουλίου.

• Δημοτικό Συμβούλιο

Το Δημοτικό Συμβούλιο εκλέγεται με ψηφοφορία του λαού και η θητεία των συμβούλων

είναι πενταετής. Κάθε Συμβούλιο συνίσταται από το Δήμαρχο και τους Συμβούλους ο αριθμός των οποίων είναι από 18 μέλη έως 26 (χωρίς να υπολογίζεται ο δήμαρχος διότι η ψηφοφορία του δημάρχου γίνεται σε χωριστή κάλπη κατά τις δημοτικές εκλογές), ανάλογα με τον αριθμό εκλογέων του δήμου.

Το Δημοτικό Συμβούλιο έχει το δικαίωμα να διορίζει εκ των μελών του συμβουλίου άλλες επιτροπές.

Το Δημοτικό Συμβούλιο διορίζει εκ των μελών του Διαχειριστική Επιτροπή.

• **Διαχειριστική Επιτροπή**

Η Διαχειριστική Επιτροπή αποτελείται από τον Δήμαρχο ο οποίος προεδρεύει, τους Αντιδημάρχους και άλλα μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου, που ο αριθμός τους δεν πρέπει να είναι μικρότερος από το ένα τρίτο και μεγαλύτερος από το ένα δεύτερο του συνολικού αριθμού των Συμβούλων.

- **Συμβούλια Βελτιώσεως**

Ο δεύτερος τύπος Τοπικής Αυτοδιοίκησης, είναι τα Συμβούλια Βελτιώσεως, που συνήθως υπάρχουν στα μεγάλα αγροτικά κέντρα και θέρετρα. Σήμερα η Κύπρος έχει 71 Συμβούλια Βελτιώσεως. Το Υπουργικό Συμβούλιο έχει την αρμοδιότητα να κηρύσσει οποιοδήποτε χωριό ή σύμπλεγμα χωρίων σε περιοχή βελτιώσεως. Τα Συμβούλια αυτά είναι καθαρά δημιουργήματα της Αγγλοκρατίας. Για κάθε περιοχή βελτιώσεως υφίσταται σήμερα Συμβούλιο Βελτιώσεως που αποτελείται από τον Έπαρχο, που προεδρεύει του Συμβουλίου, τον Επαρχιακό Κυβερνητικό Ιατρικό Λειτουργό, τον Επαρχιακό Κυβερνητικό Μηχανικό, τον Κοινοτάρχη ή τους Κοινοτάρχες της περιοχής και τρία αιρετά μέλη που εκλέγονται ανά πέντε χρόνια από τους κατοίκους οι οποίοι ανήκουν στην περιοχή του Συμβουλίου Βελτιώσεως. Για να ασκεί τις πιο κάτω αρμοδιότητές του, έχει την εξουσία να ορίζει διάφορες υπηρεσίες έτσι ώστε να συνεισφέρει στην συντήρηση των αγροτικών νοσοκομείων, να ιδρύει φιλανθρωπικά ιδρύματα, πλατείες, πάρκα,

δημόσιους κήπους και διάφορα κέντρα αναψυχής και ψυχαγωγίας των πολιτών του.

- **Κοινοτικές Αρχές**

Οι Κοινοτικές Αρχές είναι ο τρίτος τύπος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Σήμερα έχουμε 285 Κοινοτικές Αρχές. Αυτές οι αρχές όπως και οι Δήμοι δεν εμφανίστηκαν για πρώτη φορά επί Αγγλοκρατίας, αλλά υπήρχαν και προγενέστερα.

Οι αρχές αυτές υπάρχουν σε όλα σχεδόν τα χωριά της Κύπρου και εκλέγονται από τους κατοίκους κάθε χωριού.

Οι Κοινοτικές επιτροπές που διοικούν αυτά τα χωριά αποτελούνται από τον Κοινοτάρχη που προεδρεύει, ένα αναπληρωτή Πρόεδρο, τον αναπληρωτή Κοινοτάρχη και τρία άλλα μέλη που εκλέγονται από τους εκλογείς του χωριού. Εκεί που υπήρχαν άλλοτε μικτά χωριά με δύο κοινοτικές επιτροπές, μια αποτελούμενη από Ελληνικά Μέλη του χωριού και μια άλλη από τα Τουρκικά Μέλη, σήμερα υπάρχουν μόνον οι Ελληνοκυπριακές Επιτροπές.

II. ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ Τ.Α.

Στις αρμοδιότητες του Δήμου ανήκουν η διοίκηση όλων των τοπικών υποθέσεων του και όλες οι εξουσίες των δήμων ασκούνται από το δημοτικό συμβούλιο και το δήμαρχο. Η Τ.Α.

- 1) Προνοεί την κατασκευή, συντήρηση και λειτουργία συστημάτων ύδρευσης του δήμου και για τη προμήθεια ικανοποιητικής ποσότητας νερού για ύδρευση.
- 2) Φροντίζει για την εφαρμογή των διατάξεων του περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας Νόμου και ενεργεί ως Πολεοδομική Αρχή.
- 3) Προνοεί την κατασκευή, συντήρηση και λειτουργία συστημάτων αποχέτευσης του δήμου βάσει τις διατάξεις του περί Αποχετευτικών Συστημάτων των Δήμων.
- 4) Προνοεί την κατασκευή, καθαριότητα, φωτισμό και την ελεύθερη χρήση γεφυρών και οδών, ως επίσης ελέγχει την κατασκευή, μετατροπή, κλείσιμο ή αλλαγή κατευθύνσεως γέφυρας ή οδού.

- 5) Ελέγχει τη διατήρηση και προστασία της καλής εμφάνισης του δήμου και την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος.
- 6) Μεριμνά για τη δημόσια υγεία, την υγιεινή των τροφίμων και ποτών που προορίζονται προς κατανάλωση, τη καθαριότητα και υγιεινή κατάσταση των υποστατικών όπου τα τρόφιμα ή ποτά παρασκευάζονται, πωλούνται και καταναλώνονται.
- 7) Ιδρύει κοιμητήρια εντός των δημοτικών ορίων και με συνεργασία με τις αρμόδιες θρησκευτικές αρχές συντηρεί και θέτει σε λειτουργία τα κοιμητήρια αυτά.
- 8) Επιτηρεί και ελέγχει όλα τα αρτοποιεία.
- 9) Περιορίζει, ρυθμίζει και ελέγχει επιχειρήσεις, επαγγέλματα και εργασίες που πιθανόν να είναι επιβλαβής για τη δημόσια υγεία ή θεωρείται επικίνδυνη ή προκαλεί ενόχληση στους κατοίκους της περιοχής.
- 10) Απαγορεύει ή περιορίζει και ελέγχει τη λειτουργία θεάτρων ή υποστατικών που

προσφέρουν δημόσιο θέαμα και χορηγεί άδειες χρήσης θεάτρων ή άλλων υποστατικών.

11) Σχεδιάζει, συντηρεί, φυτεύει και ρυθμίζει πάρκα, κήπους, γήπεδα, κολυμβητήρια, κέντρα ψυχαγωγίας, κέντρα νεότητας, χώρους αναψυχής που χρησιμοποιούνται απ' το κοινό και συνεισφέρει χρηματικά ποσά για την ίδρυση ή συντήρηση ιδιωτικών χώρων αναψυχής που προορίζονται για τη χρήση του κοινού.

12) Καθορίζει και εισπράττει τέλη απ' τους υπεύθυνους ξενοδοχείων ή τουριστικών καταλυμάτων.

13) Χορηγεί φιλοδωρήματα ή συντάξεις σε υπαλλήλους και εργάτες του δήμου, σε χήρες και στα παιδιά τους και ιδρύει ταμεία συντάξεως.

14) Επιβάλλει τέλη στα ιπποδρομικά στοιχήματα.

15) Ρυθμίζει τη θαλάσσια κολύμβηση και κατασκευάζει και διατηρεί έργα στη παραλία τα οποία διευκολύνουν τους λουόμενους.

ΙΙΙ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ - ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Η Διαχειριστική Επιτροπή του Δήμου ετοιμάζει δύο προϋπολογισμούς, οι οποίοι αφού πρώτα εγκριθούν από το Δημοτικό Συμβούλιο υποβάλλονται μέσω του οικείου Επάρχου στον Υπουργό Εσωτερικών. Στη συνέχεια υποβάλλεται στο Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση. Ο πρώτος είναι ο «Τακτικός Προϋπολογισμός» εσόδων και εξόδων και ο δεύτερος ο «Προϋπολογισμός Αναπτύξεως». Και οι δύο προϋπολογισμοί πρέπει να ετοιμάζονται έγκαιρα, ώστε να υποβάλλονται μέχρι την 31η Οκτωβρίου του προηγούμενου έτους. Το οικονομικό έτος των δήμων αρχίζει την 1η Ιανουαρίου κάθε έτους.

- Στον Τακτικό Προϋπολογισμό περιλαμβάνονται τα τακτικά έσοδα και έξοδα του δήμου.

- Τα πιο σημαντικά έσοδα προέρχονται από τα διάφορα δημοτικά τέλη, δικαιώματα και φορολογίες που επιβάλλει ο δήμος. Τα κυριότερα είναι ο επαγγελματικός φόρος, τα τέλη σκυβάλων,

τα δημοτικά τέλη ακίνητης ιδιοκτησίας, τα τέλη διανυκτέρευσης σε ξενοδοχεία, ο φόρος θεάματος, τα δικαιώματα έκδοσης πολεοδομικών αδειών, τα τέλη υδατοπρομήθειας και τα τέλη στάθμευσης. Στα τακτικά έσοδα περιλαμβάνονται, επίσης, διάφορες άλλες μορφές εσόδων με μικρότερη σημασία, καθώς και η ετήσια Κρατική Χορηγία που παίρνουν οι δήμοι.

- Στο τέλος των εξόδων περιλαμβάνονται τα έξοδα λειτουργίας του δήμου όπως, τα έξοδα μισθοδοσίας και άλλα ωφελήματα για το προσωπικό του δήμου (ταμείο σύνταξης, ιατροφαρμακευτική περίθαλψη κ.λ.π.). Άλλα έξοδα του προϋπολογισμού που αξίζει να αναφερθούν είναι οι τόκοι δημοτικών δανείων, τα έξοδα συντήρησης των δρόμων, δημοτικών υποστατικών και οχημάτων, όπως επίσης και τα διοικητικά - λειτουργικά έξοδα του δήμου (γραφική ύλη, λογαριασμοί τηλεφώνου και ηλεκτρισμού κ.λ.π.).

- Στον «Προϋπολογισμό Αναπτύξεως» περιλαμβάνονται δαπάνες για αναπτυξιακά έργα που προγραμματίζει να διενεργήσει ο δήμος στο

υπ' αναφορά έτος και ο τρόπος χρηματοδότησης αυτών των δαπανών. Η χρηματοδότηση των αναπτυξιακών έργων γίνεται συνήθως με δανεισμό ή και ειδική κρατική χορηγία.

IV. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ - ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ

Τα τελευταία χρόνια παρατηρούμε ότι έχουν γίνει σημαντικά βήματα βελτίωσης του θεσμού της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην Κύπρο. Σημαντικός παράγοντας που συνέβαλε στη βελτίωση αυτή είναι το μεγάλο ενδιαφέρον που δείχνει το κράτος και η κυβέρνηση για την ενδυνάμωση του θεσμού. Θεωρούμε σημαντικό βήμα από πλευράς της κυβέρνησης την αύξηση της κρατικής χορηγίας από 9 της χιλιάς σε 1% των τακτικών ετήσιων φορολογικών εσόδων του κράτους καθώς και την ικανοποίηση του αιτήματος των δήμων για την ενοποίηση στους Δανειστικούς Επιτρόπους και στις Τράπεζες με κυβερνητική εγγύηση. Επίσης σημαντική ήταν και η οικονομική ενίσχυση των δήμων από το δημόσιο κατά το έτος 1999 όπου ποσό 3,5 εκατομμυρίων λιρών δόθηκε στους δήμους καθώς και άλλα 5,5 εκ. λίρες καταβλήθηκαν ως τοκοχρεολύσια για την εκτέλεση πολεοδομικών έργων μέσα στα όρια των δήμων. Όσον αφορά τους δήμους παρατηρούμε ότι τα τελευταία

χρόνια με μια σειρά από σημαντικά έργα και υπηρεσίες βοήθησαν στην ανάπτυξη των περιοχών τους και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων.

Παρόλη τη σταδιακή βελτίωση που γνώρισε ο θεσμός της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και έχοντας υπόψη μας ότι η Κύπρος βρίσκεται προ των πυλών της Ευρωπαϊκής Ένωσης πρέπει ο θεσμός αυτός να εκσυγχρονιστεί και να αναβαθμιστεί για να συνάγει με τα Ευρωπαϊκά πρότυπα και με το Ευρωπαϊκό κεκτημένο. Για να επιτευχθεί αυτό όμως πρέπει στο χώρο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης να προσλαμβάνονται εξειδικευμένα άτομα τα οποία θα μπορούν να αντεπεξέλθουν στη νέα τάξη πραγμάτων που θα δημιουργηθεί με την ένταξή μας στην Ε.Ε. καθώς και από την εξέλιξη της Τεχνολογίας. Επίσης θα πρέπει να ενισχυθούν περισσότερο οι δήμοι και οι κοινότητες από την Κυβέρνηση τόσο οικονομικά όσο και με μηχανολογικό εξοπλισμό. Ακόμα θα πρέπει να δοθούν στους Δήμους και στις Κοινότητες περισσότερες να μπορούν να λειτουργούν καλύτερα και να παράγουν πιο

αποτελεσματικό έργο πέρα από μικροκομματικές σκοπιμότητες.

Τελειώνοντας θα θέλαμε να σας αναφέρουμε και κάποιες μεταρρυθμιστικές προτάσεις που αφορούν την ΤΑ στην Κύπρο. Πιο συγκεκριμένα σχεδιάζεται η κατάργηση των έξι επαρχιών και η δημιουργία τριών Περιφερειών : την Κεντρικοδυτική, την Ανατολική και μια Τρίτη η οποία θα καλύπτει όλη την κατεχόμενη Κύπρο. Η δημιουργία αυτών των Περιφερειών αποσκοπεί στη συμμετοχή της Κύπρου στα διάφορα προγράμματα των διαρθρωτικών ταμείων της ΕΕ. Ακόμη σχεδιάζεται η κατάργηση του δεύτερου τύπου της ΤΑ, αυτός των Τοπικών Συμβουλίων Βελτιώσεως και οι αρμοδιότητες αυτών, θα μεταφερθούν στις Κοινότητες που σκοπεύετε να ενισχυθούν και να αναδιοργανωθούν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

I. ΤΟΜΕΙΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΤΗΣ ΤΑ ΣΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Τοπική Αυτοδιοίκηση

Ο οργανισμός της Τοπικής Αυτοδιοίκησης θεωρείται κύριος φορέας Πολιτιστικής Ανάπτυξης στη Κύπρο. Οι δήμοι της χώρας αξιοποίησαν την σταδιακή μεταβίβαση αρμοδιοτήτων και πόρων από την κεντρική διοίκηση προς το τοπικό επίπεδο και διεύρυναν τους τομείς της δραστηριότητάς τους.

Οι δήμοι στη Κύπρο αναλαμβάνουν την οικονομική ενίσχυση των πολιτιστικών προσπαθειών και ενεργειών που γίνονται με σκοπό τη πολιτιστική και συνάμα τη πολιτισμική ανάπτυξη της χώρας. Δημιούργησαν κτιριακές πολιτιστικές υποδομές, τμήματα, αλλά και ίδρυσαν οργανισμούς που αναλαμβάνουν δράση και πρωτοβουλίες επιχειρηματικής φύσεως.

Οι οικονομικοί πόροι που χρησιμοποιούνται για τη στήριξη και προβολή της πολιτιστικής δραστηριότητας των κάθε δήμων, πηγάζουν από τα οικονομικά έσοδα των δήμων και ένα μικρό ποσοστό από τον Κρατικό Προϋπολογισμό.

Τομείς παρέμβασης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση στη Κύπρο ανάλαβε την παρέμβασή της σε διάφορους τομείς πολιτιστικής σημασίας, προς όφελος του κοινωνικού συνόλου. Οι κυριότεροι τομείς που παρεμβαίνει παρουσιάζουν την εξής εικόνα :

1. Γράμματα - Διάλεκτος

Είναι αυταπόδεικτο πως η γλώσσα ενός λαού αποτελεί την πολιτισμική του κληρονομιά αλλά και την ιστορική συνέχειά του. Η γλώσσα είναι ζωντανό στοιχείο που ενώνει όλες τις ιδιαιτερότητες και τα έθιμα ενός λαού και ταυτόχρονα, τον διαφοροποιεί από τους άλλους.

Η κυπριακή διάλεκτος περιλαμβάνει όλες τις ανησυχίες και τις παραδόσεις, που έμειναν αναλλοίωτες στο πέρασμα του χρόνου και γι' αυτό ο κρατικός φορέας κρίνει επιτακτική την ανάγκη διατήρησής της.

Οι τρόποι με τους οποίους η Τοπική Αυτοδιοίκηση επιτυγχάνει την διατήρηση και την διάσωση της κυπριακής διαλέκτου είναι διαμέσου των αρμόδιων υπηρεσιών καθώς και των αρμόδιων φορέων που την εκπροσωπούν.

Πιο συγκεκριμένα οι τοπικές δημοτικές υπηρεσίες διοργανώνουν ημερίδες με αξιόλογους καθηγητές και γλωσσολόγους, που σκοπό έχουν να προσδώσουν βαρύτητα στην σημασία της τόνωσης της διαλέκτου. Επιδοτούν επίσης, με ποσό 30.000 Λ.Κ. το χρόνο, τις αποστολές βιβλίων της κυπριακής λογοτεχνίας και κυπριακών εκδόσεων στο εξωτερικό. Σημαντική προσπάθεια είναι και η προώθηση των κυπριακών εκδόσεων από την Ένωση Κυπρίων Εκδοτών, που λαμβάνουν κάθε χρόνο μέρος, στις εκθέσεις στο εξωτερικό.

Ο σκοπός παρέμβασης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στο τομέα των Γραμμάτων είναι η ενίσχυση των δημιουργιών του Ελληνικού λόγου.

2. Θέατρο

Το θέατρο καλείται με διαφορετικό τρόπο να εκπληρώσει την προαγωγή του πολιτισμού. Η αμεσότητα του κοινού με τους ηθοποιούς βοηθάει στην διέλευση μηνυμάτων που αφορούν τα πανανθρώπινα ιδανικά και αξίες. Ο θεατής αλλά ταυτόχρονα και συνεργός στο θεατρικό έργο δεν είναι μόνο παθητικός δέκτης μηνυμάτων αλλά ενεργός, εφόσον αντιλαμβάνεται με κριτικό πνεύμα τα μηνύματα που θέλει να περάσει ο συγγραφέας.

Το θέατρο, αυτός ο πανάρχαιος θεσμός, άρρηκτα συνδεδεμένος με τον πολιτισμό σχετίζεται άμεσα με τις προσπάθειες της Τοπικής Αυτοδιοίκησης για την αναβάθμισή του.

Οι προσπάθειες της Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι : α) Οι δημιουργίες θεατρικών κτιρίων μέσω κρατικών επιχορηγήσεων, β) Σύναξη παιδικών θεατρικών ομάδων και επιχορήγηση θεατρικών

σχημάτων για τη παρουσίαση κυπριακών θεατρικών παραστάσεων, γ) Η οργάνωση Φεστιβάλ Θεάτρου και η εκπαίδευση καλλιτεχνών θεάτρου και δ) Η οικονομική ενίσχυση ταλαντούχων ηθοποιών.

3. Μουσική

Ο χώρος της μουσικής δημιουργίας αποτελεί σημαντική αρμοδιότητα των πολιτιστικών υπηρεσιών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, γι' αυτό το λόγο και παρεμβαίνει αλλά μόνο ενισχυτικά.

Προβάλλει λοιπόν, δημιουργίες Κύπριων μουσικών καλλιτεχνών στο εξωτερικό και στο εσωτερικό, ενισχύει μουσικά σχήματα και σωματεία με διάφορα ποσά επιχορηγήσεων. Οργανώνει Φεστιβάλ, συναυλίες και επιχορηγεί επίσης συλλόγους και σωματεία για τη προβολή του μουσικοκαλλιτεχνικού χώρου.

4. Κινηματογράφος

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση παρεμβαίνει ενισχυτικά για την ανάπτυξη του κυπριακού

κινηματογράφου και τη καλλιέργεια του κοινού μέσω της κινηματογραφικής τέχνης. Ενισχύει τις προσπάθειες του κινηματογράφου με κινηματογραφικά φεστιβάλ και εκδηλώσεις οι οποίες προάγουν το πολιτισμό αφού στοχεύουν στην ευαισθητοποίηση αλλά και στον προβληματισμό των ατόμων, για την ιστορική τους κληρονομία και τη διατήρησή της.

Οι κινηματογραφόφιλοι καθώς και οι κριτικοί του κινηματογράφου αλλά και όλοι όσοι ασχολούνται με το συγκεκριμένο αντικείμενο, αναπτύσσουν μεταξύ τους μια σχέση συμμετοχής, αμφισβήτησης, γόνιμης ανταλλαγής απόψεων που θα επιφέρει την ανάπτυξη του πολιτισμού.

Σ' αυτές τις προσπάθειες που αναφέραμε παραπάνω, η Τοπική Αυτοδιοίκηση με διάφορες επιχορηγήσεις βοηθά τους καινούργιους σκηνοθέτες που επιθυμούν να παρουσιάσουν τα έργα τους, σε διεθνή φεστιβάλ, για τη προβολή του κυπριακού κινηματογράφου.

Ο κινηματογράφος ως μέσο προβολής, σκοπό έχει, με τις διάφορες ταινίες που παρουσιάζει, να επιμορφώσει το κοινό, να προβάλλει τις εκάστοτε

υποκουλτούρες αλλά και να ενισχύσει τις παραδόσεις που τόσο σημαντικές είναι για την επιβίωση και εξέλιξη του τόπου.

5. Εικαστικές Τέχνες

Η συμβολή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στις Εικαστικές τέχνες εμφανίζεται ιδιαίτερα σημαντική, αφού συμβάλει ενισχυτικά και σ' αυτό το τομέα.

Προσφέρει οικονομική ενίσχυση στους καλλιτέχνες με την προβολή των έργων της Κυπριακής τέχνης, ώστε να γίνει εφικτή η συμμετοχή των καλλιτεχνών σε Διεθνή Φεστιβάλ.

Η πολιτιστική υπηρεσία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, εποπτεύει και ενισχύει οικονομικά την Κρατική Πινακοθήκη Σύγχρονης Κυπριακής Τέχνης και οργανώνει τακτικές εκθέσεις, συνήθως στα πλαίσια των προγραμμάτων πολιτιστικών συμφωνιών με άλλες χώρες.

Ο στόχος της τοπικής αυτής παρέμβασης είναι η προώθηση των εικαστικών τεχνών στο

εσωτερικό και εξωτερικό και η αναβάθμιση της καλλιτεχνικής δημιουργίας με σκοπό τη προβολή της κυπριακής τέχνης.

Ο πολιτιστικός τομέας σήμερα ανάλαβε μεγάλη δράση στη Κύπρο, με αποτέλεσμα η Τοπική Αυτοδιοίκηση να αδυνατεί να αντεπεξέλθει στη διαχείριση των καθηκόντων που κατέχει, λόγω των συχνών μεταβολών των κριτηρίων του πολιτιστικού τομέα. Γι' αυτό και οι αρμοδιότητες διαχείρισης πολιτιστικών θεμάτων διαμοιράζονται και σ' άλλους φορείς.

ΑΛΛΟΙ ΦΟΡΕΙΣ

1. Δημόσιοι

Οι κρατικοί φορείς που εμπλέκονται στις αρμοδιότητες του κεντρικού φορέα του πολιτιστικού χώρου, παρουσιάζουν την εξής εικόνα :

• Τμήμα Κυπριακής Χειροτεχνίας

Η υπηρεσία αυτή ιδρύθηκε το 1975 από το Υπουργείο Εμπορίου Βιομηχανίας και Τουρισμού και χρηματοδοτείται εξ ολοκλήρου απ' αυτό.

Το κέντρο χειροτεχνίας, δημιουργήθηκε το 1979 και καλύπτει όλους τους τομείς χειροτεχνίας. Σκοπός της ίδρυσής της, είναι η προβολή της Κυπριακής Λαϊκής Τέχνης στο εσωτερικό και εξωτερικό. Μερικά απ' τα βασικότερα χειροτεχνήματα που προωθεί είναι τα ακόλουθα :

1. Αγγειοπλαστική
2. Αργυροχοΐα
3. Καλαθοπλεκτική
4. Υφαντά
5. Κεντήματα

Η υπηρεσία της χειροτεχνίας στόχο έχει (α) να οργανώνει εκθέσεις για τη προώθηση της πολιτιστικής χειροτεχνίας ώστε να διασφαλιστεί η πολιτιστική μας κληρονομιά και (β) να συμμετέχει σε τουριστικές και πολιτιστικές δραστηριότητες σε συνεργασία μ' άλλα κυβερνητικά τμήματα και οργανισμούς.

• Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού

Ο Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού ιδρύθηκε και λειτουργεί από το 1969. Σκοπός του οργανισμού, σύμφωνα με το Νόμο περί Ιδρύσεως και Λειτουργίας Κυπριακού Οργανισμού, είναι η οργάνωση και προαγωγή του τουρισμού με την αξιοποίηση όλων των υφιστάμενων δυνατοτήτων.

Κυρίαρχος και απώτερος στόχος του Κ.Ο.Τ. είναι η προβολή της ιστορικής και γεωγραφικής θέσης του νησιού. Δηλαδή, δημιουργήθηκε για να παρουσιάσει τον πολιτισμό και την κουλτούρα ενός ολόκληρου λαού. Μέσα από μια σειρά πολιτιστικών εκδηλώσεων και με την συμμετοχή αξιόλογων καλλιτεχνικών ομάδων, προάγεται η γλώσσα με τις όποιες ιδιομορφίες της, αλλά και τα ήθη και έθιμα των Κυπρίων.

Συνάμα, ο Κ.Ο.Τ., δραστηριοποιείται και στο επίπεδο της διαφήμισης και προώθησης προς τα έξω, των ιστορικών μνημείων και αρχαιολογικών θησαυρών και γενικότερα του φυσικού πλούτου της χώρας.

• Οργανισμός Νεολαίας Κύπρου

Το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως έχει αναλάβει την ενίσχυση του Οργανισμού Νεολαίας Κύπρου. Ανάλαβε το ρόλο συνδέσμου του ΟΝΕΚ με τη κυβέρνηση και την εξασφάλιση των απαιτούμενων εσόδων και υπηρεσιών για τη λειτουργία του οργανισμού και την εφαρμογή των προγραμμάτων του.

Ο ΟΝΕΚ είναι ουσιαστικά, Ημικρατικός Οργανισμός, με δική του δομή και προσωπικό, το οποίο αποτελείται από Λειτουργούς και Συνεργάτες.

Το πρώτο Διοικητικό Συμβούλιο, διορίστηκε τον Ιούνιο του 1994 από τη Βουλή των Αντιπροσώπων που ψήφισε ομόφωνα. Ο προϋπολογισμός του καλύπτεται από κρατική χορηγία.

Ο ΟΝΕΚ προσπαθεί για τη πρόοδο και την ευημερία νέων ανθρώπων της Κύπρου, ανεξάρτητα από θρησκεία και εθνική καταγωγή. Παράλληλα, προωθεί την ουσιαστική συμμετοχή στη κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή του τόπου.

• Τμήμα Αρχαιοτήτων

Το Τμήμα Αρχαιοτήτων είναι υπηρεσία του κράτους η οποία διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στη πολιτιστική ζωή και κουλτούρα του τόπου.

Κατέχει πολύμορφη δραστηριότητα αφού εκτελεί ποικίλα καθήκοντα που αφορούν τις αρχαιότητες και τους αρχαιολογικούς χώρους. Μερικά απ' αυτά είναι : η συντήρηση αρχαιοτήτων, η διαμόρφωση αρχαίων μνημείων, η διατήρηση και η αποκατάσταση της εκκλησιαστικής τέχνης.

Στόχος του Τμήματος Αρχαιοτήτων, αποτελεί η προβολή της μοναδικής πολιτιστικής περιουσίας της Κύπρου, στο λαό της όσο και σε ξένους που επισκέπτονται το νησί για σκοπούς αναψυχής ή καλλιτεχνικής έμπνευσης. Έτσι, για να εκπληρώσει και να προωθήσει το στόχο του, το Τμήμα Αρχαιοτήτων διοργανώνει εκδηλώσεις, εκθέσεις και σεμινάρια με πολιτισμικά και ιστορικά θέματα που αφορούν το νησί, ως επίσης εκδίδει έντυπα επιμόρφωσης και μελέτες, όπου μπορεί ο καθένας να ενημερωθεί και να

μελετήσει, αφού επισκεφθεί τη Βιβλιοθήκη του Τμήματος Αρχαιοτήτων.

• **Θεατρικός Οργανισμός Κύπρου**

Ο Θεατρικός Οργανισμός Κύπρου ιδρύθηκε το 1971 ως συνέχεια μιας μακράς παράδοσης στην Κύπρο, που ανάγεται στην αρχαιότητα και εκπορεύεται από την ανάγκη του λαού μας για δημόσιο διάλογο και διαλογισμό, παιδεία και ψυχαγωγία.

Η ίδρυση του ΘΟΚ υπήρξε η πρώτη σοβαρή προσπάθεια της πολιτείας για δημιουργία θεατρικής ζωής στον τόπο. Στην ίδρυσή του συνέβαλε η τότε Κυβέρνηση και η προσωπική βοήθεια ανθρώπων του θεάτρου και των γραμμάτων.

Σήμερα ο ΘΟΚ, αποτελεί αναμφίβολα έναν απ' τους σημαντικότερους πολιτιστικούς φορείς της Κύπρου και το πυρήνα του θεατρικού γίγνεσθαι του τόπου.

Ο ΘΟΚ φροντίζει συνεχώς να επιχορηγεί αξιόλογα θεατρικά σχήματα κυπριακών παραστάσεων σε παροικίες στο εξωτερικό,

διοργανώνει διαλέξεις, παρουσιάσεις και ομιλίες. Επιχορηγεί ταυτόχρονα, τρεις θιάσους ολόχρονα και σημαντικό να αναφερθεί το γεγονός ότι, σε συνεργασία με το Δήμο Λεμεσού ίδρυσε το Κυπριακό Μουσείο Θεάτρου.

II. ΜΕΤΡΑ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Φανερό είναι το γεγονός ότι, όλοι οι φορείς της πολιτιστικής διοίκησης, κατόρθωσαν να προωθήσουν, να διασώσουν και να συντηρήσουν κυρίως, τα πολιτιστικά αγαθά της χώρας μας λαμβάνοντας μέτρα πολιτιστικής πολιτικής. Τα μέτρα αυτά είναι τα ακόλουθα :

- Αντίληψη μεταξύ ολόκληρου του πληθυσμού για τη σημαντικότητα της πολιτιστικής μας κληρονομιάς.

Η πολιτιστική μας κληρονομιά είναι ένα σημαντικό μάθημα στα σχολεία του Γυμνασίου και Λυκείου στη Κύπρο. Το Υπουργείο Παιδείας, το Τμήμα Αρχαιοτήτων, ο Σύνδεσμος Τουριστικού Οδηγού και οι Ιδιωτικές Επιχειρήσεις οργανώνουν επιμορφωτικές επισκέψεις προσπαθώντας να ελκύσουν και να κινήσουν το ενδιαφέρον του πληθυσμού προς την πολιτιστική μας κληρονομία.

"Σύνολο κοινωνικών πρακτικών, συνειδητών και διακριβωμένων παρεμβάσεων ή μη παρεμβάσεων που στόχο έχουν την ικανοποίηση κάποιων πολιτιστικών αναγκών με την υπέρτατη δυνατή χρήση όλων των υλικών και ανθρώπινων πόρων, που μια δεδομένη κοινωνία διαθέτει, σε μια ορισμένη στιγμή, σύμφωνα με τη πρώτη έκδοση της ΟΥΝΕΣΚΟ".

- Προστασία, διατήρηση και συντήρηση της πολιτιστικής μας περιουσίας.

Καθήκον για καλή διατήρηση, συντήρηση, απόδοση και προστασία των ιστορικών μνημείων και τοποθεσιών οφείλεται και αποτελεί το Τμήμα Αρχαιοτήτων. Αξίζει να σημειωθεί ότι, τα τελευταία χρόνια οι ιδιωτικές, πολιτιστικές επιχειρήσεις και οι τράπεζες ανέλαβαν πρωτοπόρες πρωτοβουλίες σ' αυτή την κατεύθυνση ιδρύοντας και εξειδικεύοντας μουσεία, οργανισμούς κουλτούρας και πολιτισμού στην Κύπρο και στο εξωτερικό, δημόσιες σχέσεις, δημοσιότητα κ.λ.π.

Η καλύτερη διατήρηση και οργάνωση αρχαιολογικών τοποθεσιών είναι ευθύνη του Κ.Ο.Τ. και του Τμήματος Αρχαιοτήτων. Σκοπός τους είναι η μελέτη του αρχικού σχεδίου ανάπτυξης και η ετοιμασία λεπτομερέστατων σχεδίων δημιουργίας τριών αρχαιολογικών τοποθεσιών στην Πάφο, Χοιροκοιτία και Κούριο. Τα παραπάνω σχέδια που είναι κάτω από την εκπλήρωση και εφαρμογή του σκοπού για να αναδείξουν την άνεση και την καθαριότητα των

τοποθεσιών, ώστε ο επισκέπτης να καταλαβαίνει και να απολαμβάνει την αρχαιολογία.

- Προσέλκυση των επισκεπτών για ανάδειξη της πολιτιστικής μας κληρονομιάς.

Το Τμήμα Αρχαιοτήτων σε συνεργασία με τον Κ.Ο.Τ. και τις τοπικές αρχές φροντίζουν στην πρακτικότερη προσέλευση στις τοποθεσίες και στα μνημεία της πολιτιστικής μας κληρονομιάς με :

προβλέψεις στο συγκοινωνιακό σύστημα,
εγκαταστάσεις άρτιες,
υποδοχές ανέσεως,
πληροφορίες και
προβλέψεις για άτομα με ειδικές ανάγκες.

- Δημιουργικότητα στη νέα παραγωγική σχεδίαση.

Τα τελευταία χρόνια η προσπάθεια για οργάνωση της πολιτιστικής μας κληρονομιάς έλκεται από δρομολόγια με σωστές ευθύνες στη τουριστική αγορά. Τέτοια δρομολόγια περιλαμβάνουν, αρχαιολογία, τοπική αρχιτεκτονική, ζωγραφίες και τέχνες, βυζαντινές

ζωγραφιές, γεωλογία, φύση κ.λ.π. Ακόμη οργανώνονται απ' το Κ.Ο.Τ. και τις τοπικές αρχές εργαστηριακά θέματα για τους επισκέπτες που μαθαίνουν την παραδοσιακή αγγειοπλαστική, παραδοσιακά τραγούδια και χορούς.

III. Η ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΗΣ Τ.Α. ΣΤΑ **ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΗΣ** **Ε.Ε.**

Τα πολιτιστικά προγράμματα εφαρμογής της Ευρωπαϊκής Ένωσης παρουσιάζουν όχι και τόσο καινούργιο "κεφάλαιο", για τα κράτη-μέλη της Ε.Ε. Μετά τη "συνθήκη Μάαστριχ" το 1972, έχουν τεθεί σε εφαρμογή πολλά από τα προγράμματά της, με θέμα τον πολιτισμό, τη νεολαία, τη παιδεία και την εκπαίδευση.

Οι στόχοι και οι άξονες δράσης που αναφέρονται στη συνθήκη, παρουσιάζουν το βαθμό αναγκαιότητας και σημαντικότητας ταυτόχρονα του "πολιτισμού" ως έννοια συνυφασμένη με τη γνώση, τη διάδοση της Ιστορίας, τη λογοτεχνική και καλλιτεχνική δημιουργία, τις πολιτιστικές ανταλλαγές μεταξύ των χωρών, τη συντήρηση και προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς, τη συνεργασία με διεθνείς οργανισμούς και τη προαγωγή της πολιτιστικής ποικιλομορφίας.

Τα προγράμματα της Ε.Ε. στα οποία συμμετέχει η Κύπρος είναι τα ακόλουθα :

1. Σωκράτης II (Παιδεία)
2. Media II (Οπτικοακουστικά)
3. Νεολαία
4. Culture 2000 (Πολιτισμός)
5. Leonardo da Vinci II (Κατάρτιση)
6. Media (Ευρωμεσογειακή Συνεργασία)

ΜΕΡΟΣ Β΄

**ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΚΑΙ
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ
ΛΕΜΕΣΟΥ**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

Ι. ΟΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ Η ΕΜΠΛΟΚΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΛΕΜΕΣΟΥ

Ο Δήμος Λεμεσού κάθε χρόνο αναλαμβάνει τις εξής πολιτιστικές δραστηριότητες :

1. Ανθεστήρια

Τα ανθεστήρια γίνονται το Μάιο, γνωστό ως μήνα των λουλουδιών. Τα ανθεστήρια οργανώνονταν στην Αθήνα προς τιμήν του θεού Διόνυσου, προστάτη του θεάτρου. Θεωρείτο επίσης η γιορτή των ψυχών και των φυτών κατά την οποία γιορταζόταν η αναγέννηση του ανθρώπου και της φύσης. Η ομορφιά της τελευταίας εξυμνείται κατά τη διάρκεια των ανθεστηρίων και γιορτάζεται στη Λεμεσό με παρέλαση και εκθέσεις φυτών και λουλουδιών.

2. Γιορτή του Κρασιού

Η Γιορτή του Κρασιού είναι μια εκδήλωση άμεσα συνδεδεμένη με τον ανθρώπινο παράγοντα. Πρόκειται για μια πολιτιστική εκδήλωση που οι άνθρωποι οργάνωναν από τα πανάρχαια χρόνια όταν παρόμοιες γιορτές με αναφορά στο κρασί διοργανώνονταν.

Η Γιορτή του Κρασιού στη Λεμεσό μπορεί να θεωρηθεί κατά κάποιο τρόπο, σαν μια παραλλαγή, σαν την αναβίωση γιορταστικών εκδηλώσεων λατρείας προς τιμή του Διόνυσου, Θεού του αμπελιού και του κρασιού, όπως και της Αφροδίτης, θεάς της ομορφιάς και του έρωτα, που διοργανώνονταν στην αρχαιότητα. Κατά τη διάρκεια αυτών των γιορτών, ο άνθρωπος λάτρευε τους θεούς, αλλά πρώτα απ' όλα φρόντιζε για τη δική του διασκέδαση.

Η Γιορτή γίνεται κάθε χρόνο, τέλη Αυγούστου με αρχές Σεπτεμβρίου, στο Δημόσιο Κήπο της Λεμεσού που βρίσκεται στην ανατολική πλευρά της πόλης κοντά στη θάλασσα. Μπαίνοντας στη Γιορτή από την κύρια είσοδο, στα νότια, μπορεί κανείς να δει τη γιγαντιαία

φιγούρα ενός Κύπριου αμπελουργού με παραδοσιακή τοπική ενδυμασία. Ο Βρακάς παραμένει το έμβλημα της Γιορτής του Κρασιού απ' το 1961. Στις δύο πλευρές της κύριας εισόδου υπάρχουν περίπτερα που ανήκουν στις οιοβιομηχανίες της Λεμεσού ΕΤΚΟ, ΚΕΟ, ΛΟΕΛ, ΣΟΔΑΠ και ΑΛΟΝΑ, όπου οι επισκέπτες μπορούν να δοκιμάσουν δωρεάν όλα τα είδη κρασιών. Όλα τα κρασιά προσφέρονται στους επισκέπτες σε απεριόριστες ποσότητες δωρεάν.

Κάθε βράδυ χιλιάδες άνθρωποι επισκέπτονται τη Γιορτή για να απολαύσουν τη ξέγνοιαστη και χαρούμενη ατμόσφαιρα που δημιουργεί το κρασί, οι εύγεστοι μεζέδες του τόπου σε προκαθορισμένες χαμηλές τιμές, οι παραδοσιακοί χοροί και τα τραγούδια, καθώς και τα κωμικά θεατρικά μονόπρακτα, το χιούμορ και η σάτιρα.

Η Γιορτή του Κρασιού στη Λεμεσό είναι μια ευκαιρία για τον καθένα να ζήσει την ελληνική παράδοση των διονυσιακών γιορτασμών, όπου όλοι οι κάτοικοι της Αττικής, αστοί και αγρότες, κάθονταν σε κοινά συμπόσια που τους πρόσφερε

το κράτος δωρεάν, γεύονταν τα νέα κρασιά και λάμβαναν μέρος σε ομαδικούς χορούς, τραγούδια, ποίηση και θεατρικά έργα. Κατά τη διάρκεια αυτών των εορτασμών, αριθμός σκλάβων απελευθερώνονταν, ενώ σ' αυτούς που παρέμεναν οι σκλάβοι επιτρεπόταν να ζήσουν για λίγο ανεξάρτητοι και να διασκεδάσουν για σύντομο χρονικό διάστημα.

Ο Δήμος Λεμεσού ενισχύει με όσο το δυνατό γίνεται αυτή τη γιορτή εμπλουτίζοντας την εκδήλωση με θεατρικές παραστάσεις, με καλύτερες εγκαταστάσεις και πιο αξιόλογες διακοσμήσεις στο χώρο της εκδήλωσης.

2. Κατακλυσμός

Η γιορτή αυτή πραγματοποιείται κάθε χρόνο τη μέρα του Αγίου Πνεύματος, και έχει διάρκεια τρεις ημέρες. Σ' αυτή την εκδήλωση λαμβάνουν μέρος διάφορες χορευτικές ομάδες, θεατρικές και καλλιτεχνικές σχολές. Ακούγονται παραδοσιακά τραγούδια και παρουσιάζονται δημοτικοί χοροί.

Αυτή η γιορτή έχει μορφή εμποροπανήγυρης και διοργανώνεται πάντα στη παραλιακή οδό,

όπου δεξιά και αριστερά του δρόμου στήνονται διάφορα περίπτερα, όπου γίνεται πώληση παραδοσιακών εδεσμάτων, ξηρών καρπών, παιχνιδιών, ασημικών κ.ά.

Οι πολιτιστικές υπηρεσίες του Δήμου Λεμεσού φροντίζουν για την ομαλή διεξαγωγή των γιορτών με τη συνεργασία της Δημοτικής Αστυνομίας Λεμεσού. Επιδοτεί τα σωματεία, σχολές και ομάδες χορευτικών και θεατρικών παραστάσεων, για τα κουστούμια, τις στολές και τους συντελεστές τους.

Τελευταία, ο δήμος ανάλαβε μεγαλύτερη δράση, με σκοπό την αναβάθμιση της γιορτής προβαίνοντας σε αύξηση του χρηματικού ποσού.

4. Καρναβάλι

Οι ρίζες του Καρναβαλιού είναι πολύ βαθιές και στενά συνδεδεμένες με την ιστορία του Ελληνισμού, φαίνεται δε πως σαν γιορτή έχει σχέση με την αρχαιότητα, τα αρχαία Διονύσια κατά τα οποία γίνονταν οι δραματικοί αγώνες των τριών κορυφαίων της εποχής, των τραγικών

μορφών της Ιστορίας μας, Αισχύλου, Σοφοκλή και Ευριπίδη.

Όπως γνωρίζουμε και διαβάζουμε γι' αυτό, οι υποκριτές ηθοποιοί της αρχαιότητας φορούσαν προσωπεία κατά τη παράσταση των τραγουδιών και κωμωδιών τους και από τη συνήθεια αυτή είναι φανερό πως προήλθε και η σημερινή μεταμφίεση κατά το διάστημα των καρναβαλιών.

Το Καρναβάλι της Λεμεσού άρχισε από παλιά να γιορτάζεται οργανωμένα όταν ομάδες γλεντζέδων απ' όλα τα κοινωνικά στρώματα της πόλης, διοργάνωναν στα σπίτια τους, συγκεντρώσεις με μοναδικό στόχο τη διασκέδαση. Και όταν το κρασί, τους άναβε το κέφι, κατά δεκάδες έβγαιναν στους δρόμους να οργανώσουν αυτοσχέδιες παρελάσεις με γαϊδούρια, άμαξες, καρότσες και ποδήλατα.

Από τότε, στη Λεμεσό οι εκδηλώσεις του καρναβαλιού αρχίζουν την Τσικνοπέμπτη με την πανηγυρική είσοδο του Βασιλιά Καρναβαλιού. Ο Δήμος Λεμεσού κατανοώντας την ανάγκη να τεθεί το καρναβάλι πάνω σε μια βάση οργανωμένων εκδηλώσεων, άρχισε να

πρωτοστατεί στην όλη προσπάθεια και σήμερα έχει φτάσει στη καλύτερη μορφή των εκδηλώσεων του καρναβαλιού, στην οποία είναι ο επίσημος φορέας και οργανωτής.

Ο δήμος σε συνεργασία με τους Λεμεσιανούς, κρατά για χρόνια τη πρωτοπορία στην οργάνωση και το συντονισμό των εργασιών για τις καρναβαλίστικες εκδηλώσεις.

Ο επίσημος χορηγός του Καρναβαλιού στη Λεμεσό είναι το Συνεργατικό Ταμειυτήριο Λεμεσού.

5. Τα Κύπρια

Τα Κύπρια είναι μια σημαντική πολιτιστική εκδήλωση που διοργανώνει ο Δήμος Λεμεσού όπως και οι υπόλοιποι δήμοι της χώρας, τους μήνες Σεπτέμβριο μέχρι και Νοέμβριο.

Είναι φεστιβάλ με σημαντική πολιτιστική σημασία διότι σ' αυτό συμμετέχουν κυπριακά συγκροτήματα χορού, μουσικής, θεάτρων και τεχνών αλλά και συγκροτήματα από διάφορες χώρες, με αποτέλεσμα να τονίζεται η συνοχή και οι συνεργασίες στο πολιτιστικό στίβο.

Ο Δήμος Λεμεσού για το σκοπό αυτό παρέχει χώρους, όπως το αρχαίο θέατρο Κουρίου, το Παττίχειο θέατρο, το Κάστρο της Λεμεσού ώστε να διεξάγονται με κύρος και επιτυχία, οι εκδηλώσεις. Επίσης συμβάλλει με επιχορηγήσεις και βοήθά κατά πολύ στην συνεννόηση συνεργασίας με τις τρίτες και διεθνείς χώρες.

6. Ευρωπαϊκό Φεστιβάλ Λεμεσού

Το Ευρωπαϊκό Φεστιβάλ Λεμεσού διοργανώνεται τους μήνες Απρίλιο μέχρι και το Νοέμβριο. Αυτό το φεστιβάλ είναι μια συνεργασία του Δήμου Λεμεσού και του Υπουργείου Πολιτισμού.

Χαρακτηρίζεται Φεστιβάλ Γνώσεων, διότι τονίζει το άνθισμα των πολιτισμών των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης με μια σειρά θεατρικών παραστάσεων και γενικά πολιτιστικών δραστηριοτήτων που σκοπό έχουν την ανταλλαγή πολιτιστικών πληροφοριών.

Σ' αυτή τη διοργάνωση παρευρίσκονται στελέχη της πολιτιστικής επιτροπής της Ευρώπης

καθώς και οι Κυβερνητικοί εκπρόσωποι των χωρών

7. 1η Απριλίου

Κάθε χρόνο ο Δήμος Λεμεσού διοργανώνει εκδήλωση και καταθέτει στεφάνια στο μνημείο Ηρώων προς τιμήν του απελευθερωτικού αγώνα 55-59 και των ηρώων της Κύπρου. Σ' αυτή την μεγάλης σημασίας γιορτή, συμμετέχει η Φιλαρμονική Λεμεσού και παρίστανται πρόσωπα του πολιτικού στίβου.

8. Λεμέσια

Η εκδήλωση αυτή πραγματοποιείται κάθε χρόνο στο κήπο της δημοτικής βιβλιοθήκης, όπου οργανωτής, υποστηρικτής και χορηγός είναι ο Δήμος Λεμεσού. Τα Λεμέσια έχουν σαν θέμα τον αθλητισμό, όπου προγραμματίζονται δραστηριότητες όπως : α) ο Γύρος της Λεμεσού, β) Αγώνες δρόμου, γ) Αγώνες Πυγμαχίας.

Ο σκοπός είναι η συμμετοχή του κοινού στις αθλητικές αυτές δραστηριότητες και η αύξηση

του αθλητικού ενδιαφέροντος.

9. Διεθνής Ημέρα Μουσείων

Κάθε 18 Μαΐου στη Κύπρο όπως και σ' όλες τις χώρες γιορτάζουμε, την Ημέρα Μουσείου. Αυτή τη μέρα η είσοδος στους επισκέπτες είναι ελεύθερη, και τα έξοδα που χρειάζονται για την εκδήλωση αυτή τα επωμίζεται ο Δήμος Λεμεσού με βοήθεια βέβαια και της κεντρικής διοίκησης.

10. Διεθνής Ημέρα Μουσικής

Η Ημέρα Μουσικής γιορτάζεται διεθνώς στις 21 Ιουνίου. Ο Δήμος Λεμεσού τη μέρα αυτή διοργανώνει μουσικές εκδηλώσεις και διασκεδάζει το κοινό με ποικίλα ακούσματα μουσικής. Συνήθως, οι εκδηλώσεις αυτές, γίνονται στο Παττίχειο θέατρο ή το Κούριο.

11. Shakespearean Νύχτες

Κάθε χρόνο για δύο μέρες, το μήνα Ιούνιο, ο Δήμος Λεμεσού σε συνεργασία με το Θεατρικό

Οργανισμό Κύπρου πραγματοποιεί αυτή την εκδήλωση εις μνήμη του Σαίξπηρ. Το κοινό αυτές τις μέρες μπορεί να απολαύσει θεατρικές παραστάσεις στο Κούριο θέατρο, όπου τα έσοδα, προσφέρονται για φιλανθρωπικούς σκοπούς, σε ιδρύματα.

II. ΟΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΛΕΜΕΣΟΥ

• Αρχαιολογικό Μουσείο Λεμεσού

Το Μουσείο περιλαμβάνει μια ενδιαφέρουσα συλλογή από αρχαία, από τη Νεολιθική Εποχή μέχρι τη Ρωμαϊκή, τα οποία βρέθηκαν στη περιοχή της Λεμεσού. Μερικές από τις αρχαιολογικές ανακαλύψεις είναι : πέτρινα τσεκούρια απ' τη Νεολιθική Εποχή και τη Χαλκολιθική, είδη κεραμικής και αντικείμενα από τις αρχαίες πόλεις του Κουρίου και της Αμαθούντας καθώς επίσης και ρωμαϊκά terra cotta, χρυσά κοσμήματα, νομίσματα, βάζα, κολιέ και μαρμάρινα αγάλματα. Το μουσείο στεγάζεται κοντά στο δημόσιο κήπο της Λεμεσού.

Οι πολιτιστικές υπηρεσίες του Δήμου είναι αρμόδιες για τη ρύθμιση και τήρηση των ωραρίων, τη συντήρηση της αρχαιολογικής περιουσίας, την οικονομική ενίσχυση για τη διατήρηση του Αρχαιολογικού Μουσείου και ως επίσης υπεύθυνες είναι για τη διοργάνωση ετήσιων και έκτακτων εκθέσεων παρουσίασης της

πολιτιστικής - αρχαιολογικής κληρονομιάς του μουσείου.

• **Μουσείο Λαϊκής Τέχνης**

Ένα όμορφο, παλιό διατηρητέο σπίτι όπου περιλαμβάνει μια παραδοσιακή συλλογή κυπριακής τέχνης των τελευταίων δύο αιώνων. Κάποια απ' τα πιο εντυπωσιακά αντικείμενα της συλλογής είναι εθνικά κουστούμια, κεντήματα, ξύλινες κασέλες, γιλέκα, εργαλεία επαρχίας, κ.ά. Το μουσείο δημιουργήθηκε το 1925 και τα έξι του δωμάτια, κοσμούν περισσότερα από 500 εκθέματα. Βραβεύτηκε το 1989 με το Βραβείο Europa Nostra. Εδώ ο επισκέπτης μπορεί να μελετήσει τη Κυπριακή κουλτούρα μέσα από τα θαυμάσια χειροποίητα εκθέματα.

Ο Δήμος Λεμεσού καθίσταται υπεύθυνος για τη συντήρηση του οικοδομήματος, έτσι κάθε χρόνο προσφέρει χρηματικό ποσό, από τα έσοδα επιβολής τελών του προηγούμενου έτους. Επίσης από το 1990 διοργανώνει συνεχή ετήσια έκθεση σε συνεργασία με ξένες χώρες και προβάλλει τη Κυπριακή Λαϊκή Τέχνη.

- **Δημοτική Βιβλιοθήκη**

Κτίριο με επιβλητική όψη, με αρχιτεκτονική μεσαιωνικού ύφους, το οποίο βρίσκεται στο κέντρο της πόλης κοντά στη παραλιακή ακτίνα της Λεμεσού.

Ο Δήμος Λεμεσού επιχορηγεί με ποσό 20.000 Λ.Κ. το χρόνο για τροφοδότηση της δημοτικής βιβλιοθήκης με βιβλία και εκδόσεις κυπριακές και ξένες. Μάλιστα, ο Δήμος Λεμεσού, φροντίζει ώστε η εσωτερική όσο και η εξωτερική εικόνα του οικοδομήματος να πληροί τις οποιεσδήποτε προδιαγραφές απαιτούνται.

Η Βιβλιοθήκη είναι ανοιχτή για όλους τους πολίτες και παρέχει βιβλία με δανεισμό ώστε να εξυπηρετείται το κοινό.

- **Δημοτική Πινακοθήκη**

Το 1938 ένας Γερμανός αρχιτέκτονας ο Γκύσμπουργκ, έκτισε αυτή τη διώροφη κατοικία, όπου τώρα στεγάζεται η Δημοτική Πινακοθήκη. Το 1985 το κτίριο παραδόθηκε στο Δήμο Λεμεσού για να στεγάσει τη Δημοτική

Πινακοθήκη.

Αργότερα με διάφορες κατά καιρούς δωρεές επέκτειναν αυτό το χώρο ώστε να ικανοποιεί τις ανάγκες του κοινού.

Η Δημοτική Πινακοθήκη περιλαμβάνει μια θαυμάσια συλλογή από πίνακες ενώ φιλοξενεί και έργα Κυπρίων καλλιτεχνών σε μόνιμη έκθεση.

Ο Δήμος Λεμεσού καταβάλει προσπάθειες να αναδείξει τη κυπριακή τέχνη και για το σκοπό αυτό, διοργανώνει εκθέσεις στο εξωτερικό, όπου συμμετέχουν Κύπριοι καλλιτέχνες σε διεθνείς οργανώσεις. Σημαντική ενέργεια του Δήμου, είναι οι συχνές εκθέσεις που παρουσιάζει, με σκοπό τη γνωριμία του κοινού με τα έργα ξένων και Κύπριων καλλιτεχνών. Συνήθως αυτές οι εκθέσεις οργανώνονται στα πλαίσια των προγραμμάτων πολιτιστικών συμφωνιών, με άλλες χώρες.

• Κούριο Θέατρο

Το Κούριο Θέατρο είναι ένα μνημείο της πόλης, το οποίο κτίστηκε στα τέλη του 2^{ου} αιώνα. Με το πέρασμα των αιώνων υπέστη αρκετές

μετατροπές και τροποποιήσεις. Η σημερινή κατάσταση του θεάτρου αποτελεί πρόσφατη ανακατασκευή του Έλληνα αναστηλωτή Αντώνη Τραύλου.

Πέραν του γεγονότος ότι αποτελεί ένα μνημείο-κόσμημα για τη πόλη, αποτελεί ταυτόχρονα χώρο πολιτιστικών δραστηριοτήτων και εκδηλώσεων. Κάθε χρόνο, πραγματοποιούνται μουσικές και θεατρικές παραστάσεις, φεστιβάλ όπερας και χορού.

• Ριάλτο Θέατρο

Το Ριάλτο είναι απ' τα παλαιότερα θέατρα της Λεμεσού, όπου βρίσκεται στο κέντρο της πόλης. Ο Δήμος Λεμεσού συμφώνησε να ανακατασκευάσει το κτίριο ώστε να τεθεί σε λειτουργία πριν από τέσσερα χρόνια.

Τώρα το Ριάλτο Θέατρο φιλοξενεί το κοινό για τις πολιτιστικές εκδηλώσεις και φεστιβάλ που οργανώνει ο δήμος.

• Παττίχειο Δημοτικό Θέατρο

Το Παττίχειο Θέατρο είναι δωρεά στο Δήμο

από το ζεύγος Νίκο και Δέσποινα Παττίχη. Το θέατρο λειτουργεί απ' το 1986.

Θεωρείται σημαντικό μέρος με πολιτιστική σημασία για τη πόλη μας. Εδώ διοργανώνονται τακτικά, εκδηλώσεις ζωγραφικής, μουσικής, χορού, φωτογραφίας και σκηνοθεσίας.

Στο κτίριο αυτό στεγάζονται επίσης και τα γραφεία, των υπεύθυνων δημοτικών υπαλλήλων που σχετίζονται με τα πολιτιστικά θέματα.

• Δημοτικό Ωδείο

Το μουσικό ωδείο βρίσκεται στο κέντρο της πόλης και στεγάζεται σ' ένα παλιό διατηρητέο κτίριο.

Παρουσιάζει αρκετά χρόνια προσφοράς στη πολιτιστική ζωή της Λεμεσού, διότι μέσω της σχολής αυτής, αναδείχθηκαν αρκετά ονόματα καλλιτεχνών και μουσικών.

Τα μουσικά επίπεδα του ωδείου είναι υψηλά και η εμπειρία των εκπαιδευτών μεγάλη, με αποτέλεσμα να παρουσιάζει συνεχώς καινούργια ταλέντα άρτια εκπαιδευμένα.

- **Στάδιο Γ.Σ.Ο.**

Το στάδιο βρίσκεται κοντά στο παραλιακό δρόμο της Λεμεσού. Το στάδιο είναι ιδιοκτησία του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού. Ο Κ.Ο.Α. παραχωρεί συχνά το στάδιο, για τις πολιτιστικές ανάγκες του Δήμου Λεμεσού.

Το Γ.Σ.Ο. χρησιμοποιείται για τη διοργάνωση πολλών φεστιβάλ και εκδηλώσεων.

- **Τσίρειο Στάδιο**

Το Τσίρειο Στάδιο είναι ποδοσφαιρικό στάδιο, όπου πλην των ποδοσφαιρικών αγώνων που πραγματοποιούνται, αποτελεί χώρο μουσικών εκδηλώσεων, συναυλιών, παρελάσεων και εκθέσεων.

- **Κηποθέατρο**

Είναι ένα υπαίθριο θέατρο, το οποίο βρίσκεται εντός του ζωολογικού κήπου Λεμεσού, το οποίο φιλοξενεί τις καλοκαιρινές κυρίως εκδηλώσεις που διοργανώνει ο Δήμος Λεμεσού.

ΜΕΡΟΣ Γ΄

**ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ
ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΑ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΑ ΕΡΓΑ
ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΛΕΜΕΣΟΥ**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΛΕΜΕΣΟΥ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Οι πολιτιστικές δραστηριότητες, αν και από πολύ νωρίς διαπιστώθηκε ότι αποτελούν μια λειτουργία στην κοινωνική πραγματικότητα, ωστόσο πρόσφατα κατανοήθηκε ότι λειτουργούν ως σημαντικός παράγοντας στο κοινωνικό γίνεσθαι. Μάλιστα σταδιακά έγινε αποδεκτό πως ο παράγοντας αυτός συσχετίζεται και με τη παραγωγική και συνολική αναπτυξιακή διαδικασία.

Η επαρχία Λεμεσού στα πλαίσια της πολιτιστικής της προσπάθειας, ήρθε αντιμέτωπη αρκετές φορές, με διάφορα προβλήματα, τα οποία ταλαιπωρούν και αποδυναμώνουν τις ενέργειες της πολιτιστικής πολιτικής.

Τοπικό σχέδιο της Λεμεσού το οποίο ετοιμάστηκε σύμφωνα με τις πρόνοιες του περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας Νόμου. Δημοσιεύτηκε την 1.12.90 και οριστικοποιήθηκε το 1994. Προδιαγράφει τις γενικές αρχές στις οποίες προάγεται, ελέγχεται, ρυθμίζεται η ανάπτυξη της πόλης Λεμεσού.

I. ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΑ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΑ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΑ ΕΡΓΑ

Ο Δήμος Λεμεσού βάσει του Πενταετούς Προγράμματος (1998-2002) και του Σχεδίου Ανάπτυξης της πόλης κατόρθωσε να υλοποιήσει τα παρακάτω έργα :

1. Δημόσιος Κήπος

Ο Δήμος Λεμεσού σε συνεργασία με άλλες αρμόδιες υπηρεσίες αξιοποίησε, ανάλογα με τους οικονομικούς πόρους που υπολογίστηκαν κατά το Πενταετές Πρόγραμμα Ανάπτυξης, τη γενική εικόνα του Δημόσιου Κήπου. Βάσει αυτού του προγράμματος, οι ενέργειες που πραγματοποιήθηκαν παρουσιάζουν την εξής εικόνα :

- α) Βελτίωση κλουβιών,
- β) εμπλουτισμός του κήπου με ζώα,
- γ) δενδροφύτευση τροπικών φυτών,
- δ) γενικότερη αναβάθμιση του χώρου.

2. Ακτή Ολυμπίων

Το έργο αυτό αποτελεί σημαντικό επίτευγμα των διευθύνσεων των τυπικών αρχών που μετείχαν στη πορεία προς την υλοποίησή του, ως επίσης και κρατικών αρχών, διότι ήταν ένα όραμα των πολιτών της Λεμεσού όσο και του Δήμου Λεμεσού, ώστε να καταστεί η Ακτή Ολυμπίων, χώρος που να παρέχει άνεση στο κάθε επισκέπτη.

Αναφερόμαστε σ' ένα έργο, που βρίσκεται στον παραλιακό δρόμο της Λεμεσού. Αυτή η ακτή διαμορφώθηκε κατάλληλα ώστε να προσφέρει άνεση και απόλαυση στους λουόμενους. Δημιουργήθηκε γι' αυτό το λόγο, οργανωμένη πλαζ με καινούργιες εγκαταστάσεις αποχωρητηρίων, χώροι με κρεβατάκια ηλιοθεραπείας, πλακόστρωτο με αρκετή δενδροφύτευση πίσω απ' την ακτή ώστε να απολαμβάνουν οι επισκέπτες το περίπατό τους, ως επίσης και διάφορα περίπτερα κατά μήκος των μικρών πλακόστρωτων πλατειών.

3. Στάδιο Γ.Σ.Ο.

Ο Δήμος Λεμεσού σε συνεργασία με τον Κυπριακό Αθλητικό Οργανισμό φρόντισε για την ανακατασκευή του σταδίου ώστε να προσφέρεται στο κοινό ποικιλομορφία αθλητικών δραστηριοτήτων. Μέχρι στιγμής με τη χρηματοδότηση του Δήμου και του Κ.Ο.Α., δημιουργήθηκε μικρός χώρος στίβου, και επεκτάθηκε το στάδιο περισσότερο. Τώρα, γίνονται ενέργειες για να δημιουργηθούν γήπεδα καλαθοσφαίρισης, πετοσφαίρισης, χώρος για πατινάζ κ.ά.

II. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑ- ΚΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ

1. Κυπριακό Μουσείο Θεάτρου

Η δημιουργία ενός μουσείου έκθεσης της Ιστορίας του Κυπριακού Θεάτρου αλλά και κέντρου έρευνας για τους ειδικούς και επιμόρφωσης του ευρύτερου κοινού, αποτελεί ένα φιλόδοξο πρόγραμμα του Θεατρικού Οργανισμού Κύπρου.

Το πρόγραμμα αποτελεί μια συνεργασία του Θ.Ο.Κ. με το Δήμο Λεμεσού. Αίθουσες ειδικά διαμορφωμένες θα δείχνουν με εκθεσιακό τρόπο τα διάφορα στάδια της θεατρικής παράστασης, αίθουσα της Ιστορίας του θεάτρου με οπτικοακουστικά μέσα, αίθουσες "καμαρίνια" μεγάλων φυσιογνωμιών του θεάτρου, με αυθεντικό υλικό που άρχισε ήδη να συλλέγεται.

Για την ίδρυση και λειτουργία του μουσείου, ο Θ.Ο.Κ. προγραμματίζει επαφές με αντίστοιχα μουσεία στην Ελλάδα και σ' άλλες χώρες με στόχο τη δημιουργία ενός ζωντανού ιστορικού θεατρικού κυττάρου, που θα έχει ως έρεισμα την

παράδοση, τη πληροφόρηση και τα μελλοντικά σχέδια στο χώρο του θεάτρου.

2. Πλατεία Ολυμπίων

Εδώ γίνεται αναφορά για την πλατεία που βρίσκεται απέναντι από το στάδιο Γ.Σ.Ο. Η πλατεία πρόκειται να διαμορφωθεί σε τρία επίπεδα με κεντρικό τμήμα της η προέκταση του δρόμου όπου θα αποτελεί κοινό χώρο με το ανοικτό στάδιο Γ.Σ.Ο.

Μ' αυτό το τρόπο θα διαμορφωθεί επίσης μια ξύλινη εξέδρα στο κέντρο της πλατείας. Προβλέπεται να τοποθετηθούν κατά μήκος της πλατείας περίπτερο και γραφείο εξυπηρέτησης κοινού.

3. Κλειστή Αθλητική Αίθουσα

Το "Palais de Sports" δημιουργήθηκε ώστε να προσφέρεται για τις διοργανώσεις αθλητικών δραστηριοτήτων και να διευκολύνει τους αθλητές όσο και το κοινό τις χειμωνιάτικες μέρες.

Η κλειστή αθλητική αυτή αίθουσα, βρίσκεται στο δάσος της περιοχής Πολεμιδιών. Αποτελείται από διάφορα επίπεδα και το κάθε επίπεδο καλύπτει διαφορετικές ανάγκες. Οι χώροι χαρακτηρίζονται λειτουργικά, διότι καλύπτουν τις ανάγκες του κοινού προσφέροντας κερκίδες ορθολογικά τοποθετημένες ώστε το κοινό να έχει θέα, άνεση επίσης παρέχει στους αθλητές με τις οργανωμένες τουαλέτες, αποδυτήρια και χώρους προθέρμανσης. Ευκολία ακόμη δημιουργεί στα Μ.Μ.Ε. παρέχοντάς τους συγκεκριμένες αίθουσες για να μεταδίδουν και να πληροφορούν το κοινό. Υπάρχει ακόμη επίπεδο το οποίο περιλαμβάνει εκθεσιακό χώρο και γραφείο τύπου, σαλόνι για τους επισήμους και καφετέρια.

Στο "Palais de Sports" καλύπτονται όλα σχεδόν τα αθλήματα.

4. Στέγη Νεολαίας

Ο Δήμος Λεμεσού αξιοποίησε ένα χώρο του παντοπωλείου, όπου βρίσκεται κεντρικά της πόλης, και δημιούργησε εκεί τη Στέγη Νεολαίας. Αυτή η Στέγη, χρησιμοποιείται για τη

δημιουργική απασχόληση των νέων. Εκεί γίνονται συναντήσεις νεολαίας, συνεδριάσεις, μουσικές - θεατρικές και χορευτικές παραστάσεις από συλλόγους νεολαίας.

5. Πανεπιστήμιο του Πολίτη

Με τη συνεργασία του "Frederick Institute of Technology" άρχισε η λειτουργία του θεσμού "Πανεπιστήμιο του Πολίτη". Μέσα στα πλαίσια της εκστρατείας επιμόρφωσης του δημότη, θα οργανώνονται διαλέξεις και συζητήσεις υψηλού επιμορφωτικού επιπέδου, που σκοπό έχουν να προβληματίσουν θέματα κοινού ενδιαφέροντος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Η Λεμεσός είναι γνωστή για τη μακροχρόνια παράδοσή της, σε θέματα πολιτισμού. Προσφέρει στον επισκέπτη ένα μεγάλο φάσμα, τόσο από δραστηριότητες, όσο και από μουσεία, αρχαιολογικούς χώρους και αποτελεί ένα μοναδικό συνταίριασμα αρχαίων, φραγκικών, βυζαντινών και άλλων σύγχρονων επιδράσεων.

Βέβαια ο Δήμος Λεμεσού στη προσπάθειά του να προωθήσει τις πολιτιστικές δραστηριότητες της πόλης, όσο και τα αναπτυξιακά πολιτιστικά έργα, βρέθηκε αντιμέτωπος με αρκετά προβλήματα, τα οποία καθηλώνουν τις ενέργειες και τις δράσεις του.

Ενώ οι προοπτικές ανάπτυξης της πόλης είναι απεριόριστες αλλά και οι ανάγκες της σε πολιτιστικά, κοινωνικά και αναπτυξιακά θέματα τεράστιες.

I. Τα βασικότερα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο Δήμος Λεμεσού στη προσπάθειά του, για τη πολιτιστική ανάπτυξη της πόλης εμφανίζουν την εξής εικόνα :

- Ανεπάρκεια οικονομικών πόρων.
- Έλλιπής πολιτιστική υποδομή.
- Περιορισμένη επικοινωνία και ανταλλαγή πολιτιστικών πληροφοριών με τις χώρες του εξωτερικού.
- Έλλειψη συντονισμού και επικοινωνίας μεταξύ συγκεντρωτικού και αποκεντρωτικού φορέα πολιτιστικής διοίκησης.
- Περιορισμένος αριθμός εκπαιδευμένων στελεχών.
- Αδυναμία των υφιστάμενων μηχανισμών και των εμπλεκόμενων φορέων στη προώθηση πολιτιστικών δραστηριοτήτων.
- Μικρή ενίσχυση της καλλιτεχνικής και πνευματικής δημιουργίας.
- Μη ικανοποιητική συμμετοχή του κοινού στα πολιτιστικά δρώμενα.

II. Πρέπει να γίνουν προσπάθειες ώστε να :

- ◇ Ασκείται πολιτιστική πολιτική με συντονισμένες ενέργειες μεταξύ των κεντρικών και τοπικών φορέων πολιτιστικής διοίκησης ώστε ανάμεσα στους δύο φορείς να υπάρξει επικοινωνία και συντονισμός δραστηριοτήτων.
- ◇ Υπάρξει εντατικότερη προβολή της πολιτιστικής μας παρουσίας στο εξωτερικό, με την ενεργή συμμετοχή της πόλης σε διεθνείς οργανώσεις φεστιβάλ και εκθέσεις πολιτιστικού περιεχομένου, ώστε να αναπτυχθούν σχέσεις μεταξύ των χωρών, με στόχο τη πολιτιστική ανταλλαγή και τη διασύνδεσή μας με τους εξωτερικούς φορείς.
- ◇ Πραγματοποιούνται σεμινάρια, συνεδριάσεις και διαλέξεις για την επιμόρφωση των υφιστάμενων στελεχών της πολιτιστικής υπηρεσίας.
- ◇ Προσφέρονται ευκαιρίες απόλαυσης των πολιτιστικών αγαθών προς το κοινό ώστε να αυξηθεί η συμμετοχή και η ενεργή προσπάθειά του, να συμβάλει μ' αυτό το τρόπο στη πολιτιστική ανάπτυξη.

- ◇ Πραγματοποιηθούν ενέργειες για να συγκεντρωθούν δραστηριότητες σε κοινές υπηρεσίες, οι οποίες θα χειρίζονται όλο το φάσμα του πολιτιστικού τομέα, ώστε να επιτευχθεί καλύτερη απόδοση και έλεγχος στην εκτέλεση των έργων.
- ◇ Διανεμηθούν τα κονδύλια σε έργα με μεγαλύτερη αναγκαιότητα και όχι σε έργα και ενέργειες που η χρησιμότητά τους είναι μικρότερη άλλων.
- ◇ Αναδιοργανωθούν και στελεχωθούν οι αποκεντρωμένες υπηρεσίες, ως επίσης να αναλάβουν περισσότερες αποφασιστικές αρμοδιότητες.
- ◇ Στηρίξουν και ενισχύσουν οι αρμόδιοι φορείς, την καλλιτεχνική και την πνευματική δημιουργία.
- ◇ Δημιουργήσουν συνθήκες ασφάλειας και ελευθερίες για το δημιουργό και το καλλιτέχνη.

III. Ο Δήμος Λεμεσού παρ' όλα τα οικονομικά προβλήματα που αντιμετωπίζει προσπαθεί να :

- Συνεργάζεται με πολιτιστικά κέντρα, ιδρύματα, σωματεία για τη πραγματοποίηση κοινών πολιτιστικών δράσεων.
- Ενισχύει συγκροτήματα παραδοσιακών χορών και τραγουδιών.
- Αναδεικνύει, με την αποκατάσταση κτιρίων, την ιστορία της πόλης.
- Συνεργάζεται με όλους τους δήμους της χώρας για τη καλύτερη οργάνωση και εκτέλεση διαφόρων εκδηλώσεων.
- Βελτιώνει και ανακαινίζει παλαιά κτίρια και
- Ενημερώνει τους δημότες της Λεμεσού για τα καλλιτεχνικά και πολιτιστικά δρώμενα του δήμου μέσω του περιοδικού που εκδίδει ανά τακτά διαστήματα με τίτλο «Τα Δρώμενα».

ΤΕΛΙΚΟ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Σ' αυτή την πόλη γνωρίζοντας όλοι τα οικονομικά, κοινωνικά, πολιτιστικά, περιβαλλοντικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι δημότες της Λεμεσού και με τις σημερινές απαιτήσεις της σύγχρονης κοινωνίας, πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στους τομείς αυτούς.

Επιδίωξη όλων, με πρόταξη το συμφέρον της πόλης μας, πρέπει να αποτελεί την αρμονική συνεργασία του Δημάρχου, του Δημοτικού Συμβουλίου και της Δημοτικής Υπηρεσίας και παράλληλα την ενδυνάμωση των σχέσεων με τους φορείς και τα κοινωνικά σύνολα της πόλης.

Αποτέλεσμα αυτής της προσπάθειας είναι η σταθερή πορεία για την επίτευξη των βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων στόχων που αυτός θέτει, που δεν πρέπει να είναι άλλοι από την βελτίωση της ποιότητας της ζωής των δημοτών, με ένα πιο ανθρώπινο περιβάλλον και την κατάκτηση ενός ελπιδοφόρου μέλλοντος για όλους εμάς τους δημότες. Ευελπιστούμε εκ μέρους όλων των πολιτών της ιδιαίτερής μας

επαρχίας ότι όλα αυτά κάποτε θα αποτελέσουν πραγματικότητα και θα πάψουν να τριγυρνούν σαν όραμα.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ (με χρονολογική σειρά)

- Ένωση Δήμων Κύπρου, 1996, Ο Περί Δήμων Νόμος, Λευκωσία.
- Ντόρα Κόνσολα, 1984, Σκέψεις για την προβληματική της δημιουργικής πολιτιστικής πολιτικής ανάπτυξης, Αθήνα.
- Μαίρη Κουτσελίνη, 1996, Πολιτική Αγωγή, Λευκωσία.
- Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως, 1996, Τοπικό Σχέδιο Λεμεσού, Λευκωσία.

INTERNET

- <http://www.moec.gov.cy>
- <http://www.youthboard.org.cy>
- <http://www.limassolmunicipal.com.cy>
- <http://www.cyprus.com>